

PRZYRODA

KLASA 4

WYMAGANIA EDUKACYJNE

Ocena celująca.

Uczeń:

- podaje przykłady znanych przyrodników
- przewiduje skutki użycia substancji niebezpiecznych w niewłaściwy sposób
- proponuje własny regulamin pracowni w oparciu o poznane na lekcji zasady bezpieczeństwa
- planuje obserwację pozwalającą na użycie min. trzech zmysłów do poznawania wybranego elementu przyrodniczego
- samodzielnie planuje doświadczenie, stawia hipotezę i problem badawczy, samodzielnie wykonuje zielnik
- proponuje własną listę ciał sprężystych, kruchych i plastycznych, które może spotkać w życiu codziennym
- podaje przykłady miejsc i sytuacje z życia codziennego, gdzie możemy zaobserwować różną wielkość widno kręgu
- wyjaśnia, w jaki sposób tworzy się nazwy kierunków pośrednich
- wymienia wszystkie sposoby wyznaczenia kierunku północnego
- wyjaśnia, czym różni się busola od kompasu
- wskazuje zależność między gnomonem a działaniem zegarów słonecznych
- korzysta z GPS, np. w telefonie, do wskazania własnego położenia
- podaje przykłady organizmów jednokomórkowych
- uzasadnia, dlaczego wirusy nie należą do żadnego z królestwa organizmów
- projektuje doświadczenie pozwalające udowodnić, że światło jest niezbędne do zachodzenia fotosyntezy
- przygotowuje prezentację w postaci plakatu, prezentacji multimedialnej lub innej formie pokazującej naturalne i sztuczne środowiska lądowe w najbliższym otoczeniu domu lub szkoły
- buduje makietę lasu wybranego rodzaju (liściasty, iglasty lub mieszany) obrazującą warstwy las

- proponuje szereg działań, jakie może podjąć każdy uczeń w celu ochrony lasów przed ich wycinaniem (np. oszczędność papieru, recykling)
- odróżnia gatunki pospolitych zbóż na podstawie zdjęcia lub rysunku
- wykonuje szkic najbliższej okolicy, wskazując elementy antropogenicznej i naturalne swojego otoczenia
- analizuje zdjęcie nieznanego organizmu i ocenia, w jakim środowisku on zamieszkuje na podstawie zewnętrznych cech budowy
- podaje przykład kraju, w którym stosuje się skalę Farenheita
- przelicza stopnie Celsjusza na stopnie Farenheita
- bada doświadczalnie powstawanie chmury oraz szronu
- odczytuje prognozę pogody dla swojej miejscowości, korzystając z internetowych serwisów pogodowych
- projektuje doświadczenie pozwalające zobaczyć kolory tęczy
- wyszukuje informacje na temat obliczenia odległości burzy na podstawie czasu między błyskawicą a grzmotem
- wyjaśnia, dlaczego Australijczycy święta Boże go Narodzenia spędzają na plaży podaje przykłady innych państw, w których pory roku są „odwrotnie” niż na półkuli północnej
- wyjaśnia ogólną rolę gruczołów: ślinianek, wątroby i trzustki
- proponuje doświadczenie pozwalające udowodnić działanie śliny
- porównuje na wykresach skład powietrza wdychanego i wydychanego, wskazując różnice
- uzasadnia różnice w budowie układów: żeńskiego i męskiego i wyjaśnia ich znaczenie dla pełnionych funkcji
- uzasadnia rolę wzroku, węchu i smaku w ostrzeganiu człowieka
- zagrożeniach
- wykonuje opatrunek wybranej części ciała, np. przedramienia
- podaje przykład zależności między składnikiem krajobrazu
- przygotowuje prezentację na temat krajobrazu najbliższej okolicy
- dokumentuje występowanie wypukłe i wklęsłe formy terenu najbliższej okolicy np. w formie zdjęć
- wyszukuje w dostępnych źródłach informacji o formach wklęsłych w Polsce, które są cenne krajobrazowo i stanowią atrakcję turystyczną. Podaje 4–5 przykładów
- uzasadnia istnienie zależności między składnikami środowiska przyrodniczego a składnikami środowiska antropogenicznego

- opisuje zmiany w krajobrazie, np. na przestrzeni 10, 20, 50 lat (na podstawie rozmowy z rodziną), przygotowuje plakat lub prezentację na ten temat
- prezentuje informacje dotyczące pochodzenia nazwy swojej miejscowości
- prezentuje klasie informacje o 2–3 obiektach chronionych najbliższej okolicy
- wyszukuje informacje na temat planowanych nowych miejsc ochrony przyrody w Polsce
- samodzielnie rysuje plan np. pokoju, boiska, klasy, dokonując pomiarów i dobierając odpowiednią skalę
- korzysta z atlasu, porównując ze sobą skale i szczegółowość różnych rodzajów map
- odszukuje na mapie świata siatkę kartograficzną a na globusie siatkę geograficzną
- samodzielnie przygotowuje plan wycieczki, korzystając z planu i mapy wielkoskalowej;
- prezentuje klasie opracowany plan wycieczki
- tworzy album przyrodniczy zawierający min. 5 zdjęć i krótkie opisy obserwowanych elementów przyrody ożywionej i nieożywionej, które znajdują się w pobliżu szkoły

Ocena bardzo dobra.

Uczeń:

- podaje przykłady powiązań przyrody nieożywionej z przyrodą ożywioną;
- wyjaśnia, w jakim celu prowadzi się doświadczenia i eksperymenty przyrodnicze;
- omawia sposób przygotowania obiektu do obserwacji mikroskopowej - podaje przykłady wykorzystania w życiu umiejętności wyznaczania kierunków geograficznych;
- wyjaśnia, w jaki sposób tworzy się nazwy kierunków pośrednich
- porównuje właściwości ciał stałych, cieczy i gazów opisuje zasadę działania termometru cieczowego
- wyjaśnia, czym jest ciśnienie atmosferyczne;

- rozróżnia rodzaje osadów atmosferycznych, opisuje tęgę
- dokumentuje doświadczenia według poznanego schematu;
- podaje przykłady z życia codziennego zmian stanów skupienia wody; przedstawia w formie schematu zmiany stanu skupienia wody w przyrodzie wykazuje związek pomiędzy porą roku a występowaniem określonego rodzaju opadów i osadów
- odczytuje prognozę pogody przedstawioną za pomocą znaków graficznych; na podstawie obserwacji określa kierunek wiatru
- omawia zmiany długości cienia w ciągu dnia;
- porównuje wysokość Słońca nad horyzontem
- zna hierarchiczną budowę organizmów wielokomórkowych; charakteryzuje czynności życiowe organizmów
- podaje przykłady różnych sposobów wykonywania tych samych czynności przez organizmy (np. ruch, oddychanie);
- porównuje rozmnażanie płciowe z rozmnażaniem bezpłciowym
- omawia sposób wytwarzania pokarmu przez rośliny;
- określa rolę, jaką odgrywają w przyrodzie zwierzęta odżywiające się szczątkami glebowymi;
- wyjaśnia, na czym polega pasożytnictwo
- omawia rolę destruentów w łańcuchu pokarmowym
- omawia rolę soli mineralnych w organizmie
- wyjaśnia rolę enzymów trawiennych; wskazuje narządy, w których zachodzi mechaniczne i chemiczne przekształcanie pokarmu
- omawia rolę układu krwionośnego w transporcie substancji w organizmie;
- podaje zasady żywienia korzystnie wpływające na pracę układu krwionośnego
- omawia drogę tlenu z płuc do komórek ciała;
- wyjaśnia, na czym polega współpraca układów pokarmowego, krwionośnego i oddechowego
- porównuje zakres ruchów stawów: barkowego i kolanowego- wyjaśnia, dlaczego w okresie szkolnym należy szczególnie dbać o prawidłową postawę ciała
- wyjaśnia, w jaki sposób układ nerwowy odbiera informacje z otoczenia; wskazuje na planszy główne elementy budowy oka i ucha
- prezentuje informacje dotyczące zagrożeń, na które mogą być narażone dzieci w okresie dojrzewania

- omawia rolę soli mineralnych w organizmie
- wyjaśnia rolę enzymów trawiennych;
- wskazuje narządy, w których zachodzi mechaniczne i chemiczne przekształcanie pokarmu- omawia rolę układu krwionośnego w transporcie substancji w organizmie;
- podaje zasady żywienia korzystnie wpływające na pracę układu krwionośnego
- omawia drogę tlenu z płuc do komórek ciała;
- wyjaśnia, na czym polega współpraca układów pokarmowego, krwionośnego i oddechowego
- porównuje zakres ruchów stawów: barkowego i kolanowego
- wyjaśnia, dlaczego w okresie szkolnym należy szczególnie dbać o prawidłową postawę ciała
- wyjaśni w jaki sposób układ nerwowy odbiera informacje z otoczenia;
- wskazuje na planszy główne elementy budowy oka i ucha- prezentuje informacje dotyczące zagrożeń, na które mogą być narażone dzieci w okresie dojrzewania
- rysuje plan pokoju w skali 1 : 50; dobiera skalę do wykonania planu dowolnego obiektu
- porównuje dokładność planu miasta i mapy turystycznej;
- orientuje mapę za pomocą obiektów w terenie
- opisuje krajobraz najbliższej okolicy
- omawia elementy doliny
- opisuje skały występujące w najbliższej okolicy;
- omawia proces powstawania gleby
- charakteryzuje wody słodkie występujące na Ziemi;
- omawia, jak powstają bagna;
- charakteryzuje wody płynące
- wyjaśnia, czym są lodowce i lądolody
- podaje przykłady działalności człowieka, które prowadzą do przekształcenia krajobrazu;
- wskazuje źródła, z których można uzyskać informacje o historii swojej miejscowości
- wskazuje różnice między parkiem narodowym a parkiem krajobrazowym;
- podaje przykłady pomników przyrody ożywionej i nieożywionej na terenie

- omawia skutki niewłaściwego odżywiania się;
- wyjaśnia, czym są szczepionki; klasyfikuje pasożyty człowieka na wewnętrzne i zewnętrzne; omawia objawy zatruc
- wymienia drobnoustroje mogące wnikać do organizmu przez uszkodzoną skórę i wywoływane przez nie choroby
- omawia sposób postępowania po ukąszeniu przez żmiję;
- rozpoznaje dziko rosnące rośliny trujące
- wyjaśnia, czym jest uzależnienie;
- wymienia niebezpieczne składniki dymu tytoniowego; uzasadnia, dlaczego napoje energetyzujące nie są obojętne dla zdrowia

Ocena dobra.

Uczeń:

- wymienia cechy żywych elementów przyrody;
- wskazuje w najbliższym otoczeniu wytwory działalności człowieka
- porównuje ilość i rodzaj informacji uzyskiwanych za pomocą poszczególnych zmysłów;
- wymienia cechy przyrodnika;
- planuje miejsca i cele dwóch obserwacji; proponuje przyrząd odpowiedni do obserwacji konkretnego obiektu;
- wskazuje najważniejsze części mikroskopu
- wyjaśnia, co to jest widnokrąg;
- samodzielnie wyznacza kierunki geograficzne za pomocą kompasu; wyjaśnia, w jaki sposób wyznacza się kierunki pośrednie
- określa warunki wyznaczania kierunku północnego za pomocą gnomonu (prosty patyk lub pręt, słoneczny dzień),
- klasyfikuje ciała stałe ze względu na właściwości;
- wyjaśnia, na czym polega zjawisko rozszerzalności cieplnej;
- podaje przykłady występowania zjawiska rozszerzalności cieplnej ciał stałych i cieczy oraz gazów
- wymienia czynniki wpływające na szybkość parowania;
- formułuje wnioski na podstawie przeprowadzonych doświadczeń- podaje, z czego mogą być zbudowane chmury;
- wyjaśnia, jak powstaje wiatr wyjaśnia, jak się tworzy nazwę wiatru;
- rozpoznaje na mapie rodzaje wiatrów;

- wymienia przyrządy służące do obserwacji meteorologicznych
- określa zależność między wysokością Słońca a temperaturą
- wyjaśnia pojęcia: organizm samożywny, organizm cudzożywny;
- przedstawia fotosyntezę, jako sposób odżywiania się roślin
- wymienia cechy roślinożerców; podaje przykłady zwierząt odżywiających się szczątkami glebowymi;
- wymienia przedstawicieli pasożytów
- omawia rolę składników pokarmowych w organizmie;
- wymienia produkty zawierające witaminy oraz role witamin
- wyjaśnia pojęcie trawienie; opisuje drogę pokarmu w organizmie;
- wymienia funkcje układu krwionośnego;
- na schemacie pokazuje poszczególne rodzaje naczyń krwionośnych;
- określa cel wymiany gazowej; omawia rolę kolejnych narządów układu oddechowego;
- wyjaśnia, czym i w jakim celu wyścielone są drogi oddechowe
- podaje nazwy głównych stawów u człowieka;
- wyjaśnia, w jaki sposób mięśnie są połączone ze szkieletem
- wymienia zadania mózgu, rdzenia kręgowego i nerwów
- omawia zasady higieny układu nerwowego
- na podstawie doświadczenia formułuje wniosek dotyczący zależności między zmysłem smaku a zmysłem powonienia
- omawia rolę jajników i jąder oraz macicy;
- wyjaśnia, pojęcie miesiączki
- wyjaśnia pojęcie skała liczbowa;
- wykonuje szkic terenu szkoły
- opisuje słowami fragment terenu przedstawiony na planie lub mapie
wyjaśnia, na czym polega orientowanie planu lub mapy;
- wyjaśnia pojęcie: krajobraz;
- wymienia składniki, które należy uwzględnić, opisując krajobraz;
- omawia cechy poszczególnych krajobrazów kulturowych
- klasyfikuje wzniesienia na podstawie ich wysokości
- opisuje wklęsłe formy terenu- opisuje budowę skał litych, zwięzłych i luźnych;
- rozpoznaje co najmniej jedną skałę występującą w najbliższej okolicy
- wyjaśnia pojęcia: wody słodkie, wody słone;
- wykonuje schemat podziału wód powierzchniowych;

- omawia warunki niezbędne do powstania jeziora
- omawia zmiany w krajobrazie wynikające z rozwoju rolnictwa;
- omawia zmiany w krajobrazie związane z rozwojem przemysłu;
- omawia zasady zdrowego stylu życia;
- wyjaśnia rolę aktywności fizycznej w zachowaniu zdrowia;
- opisuje sposób pielęgnacji skóry ze szczególnym uwzględnieniem okresu dojrzewania
- wyjaśnia rolę szczepionek;
- wymienia przykłady pasożytów człowieka;
- podaje sposoby zapobiegania zarażeniom tymi pasożytami
- wymienia cechy muchomora sromotnikowego;
- wymienia objawy zatrucia grzybami;
- omawia zasady pierwszej pomocy po kontakcie ze środkami czystości
- tłumaczy znaczenie poszczególnych symboli umieszczanych na opakowaniach
- wyjaśnia, na czym polega palenie bierne;
- omawia skutki przyjmowania narkotyków
- uzasadnia, dlaczego nie wolno zbyt długo korzystać z telefonu komórkowego
- wyjaśnia, czym jest asertywność

Ocena dostateczna.

Uczeń:

- wyjaśnia znaczenie pojęcia przyroda;
- wymienia po trzy składniki przyrody ożywionej i nieożywionej i przykłady wytworów działalności człowieka
- omawia na przykładach, rolę poszczególnych zmysłów w poznawaniu świata;
- wymienia źródła informacji o przyrodzie;
- omawia najważniejsze zasady bezpieczeństwa podczas prowadzenia obserwacji i wykonywania doświadczeń
- przyporządkowuje przyrząd do obserwowanego obiektu;
- proponuje przyrządy, które należy przygotować do prowadzenia obserwacji w terenie;
- określa charakterystyczne cechy obserwowanych obiektów;

- opisuje przebieg linii widnokręgu;
- podaje nazwy głównych kierunków geograficznych;
- przyporządkowuje skróty do nazw głównych kierunków geograficznych; określa warunki korzystania z kompasu;
- wyznacza główne kierunki geograficzne za pomocą gnomonu
- wymienia stany skupienia, w jakich występują substancje;
- podaje przykłady wykorzystania właściwości ciał stałych w życiu codziennym, podaje dwa przykłady występowania zjawiska rozszerzalności cieplnej ciał stałych;
- wyjaśnia budowę termometru cieczowego; przyporządkowuje stan skupienia wody do wskazań termometru;
- przeprowadza, zgodnie z instrukcją doświadczenia wykazujące:
- wpływ temperatury otoczenia na parowanie wody,
- obecność pary wodnej w powietrzu;
- wyjaśnia, na czym polega parowanie i skraplanie wody
- wyjaśnia, co nazywamy pogodą; wyjaśnia pojęcia: upał, przymrozek, mróz; podaje nazwy osadów atmosferycznych
- dokonuje pomiaru składników pogody
- prowadzi kalendarz pogody;
- zapisuje temperaturę dodatnią i ujemną;
- omawia sposób pomiaru ilości opadów;
- wyjaśnia pojęcia organizm jednokomórkowy, organizm wielokomórkowy;
- podaje cechy charakterystyczne organizmów;
- podaje przykłady organów / narządów
- wyjaśnia pojęcia: organizm samożywny, organizm cudzożywny;
- wymienia składniki pokarmowe i ich role
- wymienia narządy budujące przewód pokarmowy;
- omawia rolę i zasady higieny układu pokarmowego
- omawia rolę serca i naczyń krwionośnych;
- wymienia rodzaje naczyń krwionośnych;
- wyjaśnia, jak należy dbać o układ krwionośny
- wymienia narządy budujące układ oddechowy;
- wyjaśnia, co dzieje się z powietrzem podczas wędrówki przez drogi oddechowe;
- określa rolę układu oddechowego;

- opisuje zmiany w wyglądzie części piersiowej tułowia podczas wdechu i wydechu
- wyjaśnia pojęcie stawy jako ruchome połączenie kości;
- wymienia trzy funkcje szkieletu; omawia zasady higieny układu ruchu
- podaje rolę mózgu i rdzenia kręgowego;
- wymienia trzy zasady higieny układu nerwowego; omawia rolę skóry - narządu czucia
- wymienia narządy tworzące żeński i męski układ rozrodczy;
- określa rolę układu rozrodczego
- omawia zasady higieny układu rozrodczego;
- wskazuje na planszy macicę
- wyjaśnia, jak powstaje plan
- oblicza wymiary przedmiotu w różnych skalach, np. 1 : 5, 1 : 20, 1 : 50-
wyjaśnia pojęcia mapa i legenda;
- określa przeznaczenie planu miasta i mapy turystycznej;
- rozpoznaje obiekty przedstawione na planie lub mapie za pomocą znaków kartograficznych
- potrafi korzystać z mapy lub planu (np. ustalać trasę, itp.)
- określa położenie innych obiektów na mapie w stosunku do podanego obiektu; orientuje plan lub mapę za pomocą kompasu
- klasyfikuje krajobrazy, podaje przykłady;
- wyjaśnia pojęcie: krajobraz kulturowy
- omawia na podstawie ilustracji elementy wzniesienia;
- podaje nazwy grup skał; i podaje odpowiednie przykłady
- podaje klasyfikację i właściwe przykłady wód;
- wskazuje różnice między oceanem a morzem; na podstawie ilustracji rozróżnia rodzaje wód stojących i płynących;
- wymienia różnice między jeziorem a stawem
- podaje przykłady, od czego pochodzą nazwy miejscowości;
- podaje przykłady podaje zasady prawidłowego odżywiania;
- wyjaśnia, jak i dlaczego należy dbać o higienę skóry i paznokci;
- podaje sposoby uniknięcia zakażenia się grzybicą;
- wyjaśnia, na czym polega właściwy dobór odzieży;
- podaje przykłady wypoczynku czynnego i biernego
- wymienia przyczyny chorób zakaźnych; podaje przykłady chorób szerzących się drogą pokarmową, oddechową i przez uszkodzoną skórę

- podaje przyczyny zatruc; określa zachowania zwierzęcia, które mogą świadczyć o tym, że jest ono chore na wściekliznę
- rozpoznaje owady, które mogą być groźne;
- podaje przykłady trujących roślin hodowanych w domu i zasady pierwszej pomocy w przypadku kontaktu z roślinami trującymi;
- przyporządkowuje nazwę zagrożenia do symboli umieszczanych na opakowaniach
- podaje przykłady substancji, które mogą uzależniać
- podaje przykłady szkodliwego wpływu alkoholu, tytoniu i narkotyków na organizm;

Ocena dopuszczająca.

Uczeń:

- wymienia po dwa elementy przyrody nieożywionej i ożywionej oraz wytworów człowieka;
- klasyfikuje wskazane elementy na ożywione i nieożywione składniki przyrody oraz wytwory działalności człowieka
- wymienia zmysły umożliwiające poznawanie otaczającego świata
- podaje przykłady obserwacji
- podaje nazwy przyrządów służących do prowadzenia obserwacji w terenie i podaje ich przeznaczenie;
- przeprowadza obserwację za pomocą lupy lub lornetki;
- notuje spostrzeżenia dotyczące obserwowanych obiektów;
- wykonuje schematyczny rysunek obserwowanego obiektu;
- wykonuje pomiar przy użyciu taśmy mierniczej
- podaje nazwy głównych kierunków geograficznych wskazanych przez nauczyciela na widnokręgu;
- wyznacza główne kierunki geograficzne za pomocą kompasu na podstawie instrukcji słownej
- wskazuje w najbliższym otoczeniu przykłady ciał stałych, cieczy i gazów; wskazuje w najbliższym otoczeniu dwa przykłady ciał plastycznych, kruchych i sprężystych;
- porównuje ciała stałe z cieczami pod względem jednej właściwości (kształt)
- wymienia stany skupienia wody w przyrodzie;

- podaje przykłady występowania wody w różnych stanach skupienia;
- odczytuje wskazania termometru; wyjaśnia, na czym polega krzepnięcie i topnienie
- wymienia przynajmniej trzy składniki pogody;
- rozpoznaje na dowolnej ilustracji rodzaje opadów; wyjaśnia, dlaczego burze są groźne
- dobiera przyrządy do pomiaru składników pogody;
- na podstawie instrukcji buduje wiatromierz; odczytuje symbole i zapisy umieszczone na mapie pogody
- wyjaśnia, po czym rozpozna organizm żywy;
- wymienia przynajmniej trzy czynności życiowe organizmów;
- omawia jedną wybraną przez siebie czynność życiową organizmów;
- odróżnia przedstawione na ilustracji organizmy jednokomórkowe od wielokomórkowych
- podaje przykłady pokarmów bogatych w białka, cukry, tłuszcze, witaminy;
- wymienia składniki pokarmowe;
- wskazuje i nazywa narządy przewodu pokarmowego;
- podaje najważniejsze zasady higieny układu pokarmowego
- wskazuje i nazywa serce i naczynia krwionośne;
- mierzy puls; podaje dwa przykłady zachowań korzystnie wpływających na pracę układu krążenia
- wskazuje płuca, jako narząd wymiany gazowej i pokazuje je na modelu lub planszy;
- wyjaśnia, dlaczego należy oddychać przez nos;
- wymienia główne zasady higieny układu oddechowego
- wymienia mięśnie i kości, jako elementy budujące układ ruchu;
- podaje nazwy i wskazuje główne składowe szkieletu;
- omawia trzy zasady higieny układu ruchu
- wskazuje i nazywa na planszy mózg, rdzeń kręgowy i nerwy;
- wskazuje na planszy lub modelu i nazywa narządy zmysłów oraz podaje ich role;
- wymienia zasady higieny oczu i uszu
- wskazuje na planszy i nazywa jądra i jajniki;
- rozpoznaje i nazywa komórki rozrodcze: męską i żeńską;
- wyjaśnia pojęcie zapłodnienie

- oblicza wymiary biurka w skali 1:10; rysuje plan biurka w skali 1:10 (wymiary przedmiotu podzielne bez reszty przez 10)
- odczytuje informacje zapisane w legendzie planu (mapy)
- wskazuje kierunki geograficzne na mapie
- odszukuje na mapie wskazane obiekty
- rozpoznaje na zdjęciach rodzaje krajobrazów;
- podaje przykłady krajobrazu naturalnego;
- wymienia nazwy krajobrazów kulturowych;
- wskazuje w krajobrazie najbliższej okolicy składniki, które są wytworami człowieka;
- określa rodzaj krajobrazu najbliższej okolicy
- rozpoznaje na ilustracji formy terenu
- przyporządkowuje okazane skały do poszczególnych grup
- podaje przykłady wód słonych oraz wód słodkich stojących i płynących
- rozpoznaje na zdjęciach krajobraz kulturowy;
- podaje dwa-trzy przykłady zmian w krajobrazie najbliższej okolicy
- wymienia co najmniej trzy zasady zdrowego stylu życia;
- korzystając z piramidy zdrowego żywienia wskazuje produkty, które należy spożywać w dużych i w małych ilościach;
- omawia sposób dbania o zęby;
- wymienia zasady bezpieczeństwa podczas zabaw na świeżym powietrzu
- wymienia drogi wnikania do organizmu człowieka drobnoustrojów chorobotwórczych;
- podaje po jednym przykładzie chorób szerzących się drogą pokarmową i oddechową
- wymienia najważniejsze zasady, których przestrzeganie pozwoli uniknąć chorób przenoszonych drogą oddechową i drogą pokarmową
- wymienia zjawiska pogodowe, które mogą stanowić zagrożenie
- odróżnia muchomorą sromotnikową od innych grzybów
- określa sposób postępowania po użądleniu, oparzeniu, zatruciu się grzybami, skaleczeniu i w czasie burzy
- podaje przynajmniej dwa przykłady negatywnego wpływu dymu tytoniowego i alkoholu na organizm człowieka;
- opisuje zachowanie świadczące o mogącym rozwinąć się uzależnieniu od komputera lub telefonu; prezentuje zachowanie asertywne w wybranej sytuacji